

ไตรภคิกษาและปรัเวียทยาศาสตร์

เล่ม ๘

ตอนที่ ๗

ประจำเดือน กรกฎาคม

พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

จดหมายครูเทพ

จึงความมายังท่านบรรณาธิการให้ทราบ.

นานแล้วตั้งแต่ข้าพเจ้ารับจะให้เรื่อง และบางทีจะหลายครั้งแล้วที่ท่านต้องเคือง ความยากของข้าพเจ้าอยู่ที่ไม่ได้เด่นในการเขียนเรื่องอ่านเล่นมานานแล้ว แต่ถ้าความประสงค์ของท่านเพียงแต่ให้ข้าพเจ้านำเรื่องผู้ชาน ด้วยถ้อยคำอันแยบคายของข้าพเจ้า ก็พอจะทำได้ โดยรบกวนขอให้เป็นเรื่องชวนหลับ ผู้ใดซึ่งอ่านเรื่องของข้าพเจ้าแล้วหลับ ผู้นั้นเด็มนอกกับข้าพเจ้าได้มีเรื่องแล้วด้วยถ้อยคำที่หนักแน่นทีเดียว แต่คนเราจะให้หลับง่ายเหมือนกันไปหมดไม่ได้ ฉะนั้นถ้าไม่หลับในหน้าแรกก็คงหลับในหน้าหลัง ถ้า

ไม่หลับในหน้าหลังก็คง หลับ เมื่อพิช ของ เรื่อง กำเวิบขึ้นในเวลาค่ำคืนเป็นแน่ แต่ถ้าท่านวางเสียก่อนอ่าน ท่านจะหลับหรือมิหลับก็พ้นความรับผิดชอบของข้าพเจ้า.

ข้าพเจ้าใคร เริ่มเรื่อง จะได้อั่ง ฮองด้านเร็ว แต่ยังไม่เริ่มเรื่อง จึงหันเหด้านหน้ากับพ่อถัก ฟังคารมแก่ก่อน พ่อถักคนนั้นแต่ก่อนข้าพเจ้าเคยเรียกว่าเจ้าถัก ไม่ใช่เพราะครูถูก หรือตั้งใจจะเหยียดกัทำให้ได้ เป็นด้วยขวัญพ่อถัก โคนศ อาจารย์ของแก็เรียกว่าเจ้าถัก ก็เคยเบบเยี่ยงอย่างกันคือ ๆ มา จนคุณพระเพื่อนข้าพเจ้า ที่พ่อถักมาอาศัยอยู่ด้วยในกรุงเทพฯ ก็เขาอย่างขวัญพ่อ ข้าพเจ้าก็เขาอย่างคุณ

เสนาศีกษา และแพีทยาศาสตร์

- ๘๒๐ -

เล่ม ๘ ตอนที่ ๗

พระ และใคร ๆ ก็พลอยเขาอย่างคามกันไป ทั้งนี้ ต่อมาภายหลังเมื่อพ่อถักเป็นหนุ่มขึ้น และได้ศึกษาศึกษาวิชาชั้น มหาวิทยาลัยของบรรพชาติ มีวุฒิเอกฉาน วุฒิคุณวุฒิของ พ่อถักก็บังคมให้คนทั้งหลายเบี่ยนเรียกแตกต่างกันไป เนิบคั่งอย่างที่เคเรียกว่าแกก่อนว่า "เจ้าถัก" เนิบอึ้งคกกันหมด เพื่อนของแกหลายคน ข้าพเจ้าได้ ยินเรียก แกว่า คุณถัก เศรษฐีพ่อถัก โคนคนนั้นแหละหัวเห็ดยา ได้ยินว่าเมื่อคราวออกอกไปเยี่ยมบ้าน เมื่อเร็ว ๆ นี้ ท่านช่วยยั้งคงลงบัญชีว่าเจ้าถักอยู่ทุกคำป.ก.

มหาวิทยาลัยของบรรพชาติที่ข้าพเจ้าจ้างเราไว้ ท่านทั้งหลายคงไม่เข้าใจนอกจากผู้ใดอ่านหนังสือพิมพ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีชื่อของข้าพเจ้าแต่ถึงพ่อถัก แท้จริงชื่อเป็นชื่อที่พ่อถักเรียกเอง ข้าพเจ้าไม่ต้องการก็ คือเคยอธิบายว่า โรงเรียนปฐมมัธยม และคุณที่เป็นชั้นมหาวิทยาลัย ไม่ได้มีแต่ที่มนุษย์ตั้ง บรรพชาติคือเนเซอร์ก็เที่ยงคงไว้ทุกหัวระเหงเหมือนกัน มนุษย์เสียอีกทั้งโรงเรียนไม่ทั่วทุกหนทุกแห่งเหมือนบรรพชาติ เพราะโรงเรียน มนุษย์ก็ตั้งปลูกสร้างจะจ้างครูมาสอน มักคิดด้วยไม่มั่งเงิน แะโรงเรียนของ บรรพชาติมีตั้งอยู่ทั่วไป

ไม่ต้องปลูกสร้าง ไม่ต้องงตุนรอนรออาศัยความเม่นรอนมนุษย์ของ บรรพชาติไม่ต้องออกตางค์โดย จึงเบ็ดเตล็ดได้แพร่หลายรวดเร็วนัก ค่าเล่าเรียนก็ไม่เก็บเสียด้วย และใครจะนงเงงไม่เข้าเรียนก็ได้ บรรพชาติเกณฑ์ไม่เลือกหน้า ทั้งหญิง ทั้งชาย - เช่นส่หศึกษาศาไซในคัว ทั้งคนง้อยเบื้อย คนฉลาดคนโง่ คนโตคนเล็ก ไม่มียกเว้นอย่างพระราชมัญญีศักรมศึกษาตักวัดเดียว บรรพชาติทำการ เข้มงวดเหลือเกิน ไม่มีลดหย่อน ผ่อนผันและไม่เห็นแก่หน้าใครหมด.

แต่ถ้าประหลาด ที่การคิดให้ทุกคนเรียนแค่พอควรแก่อัคภาพของคนนั้น พ่อถักแกว่าบรรพชาติคิดได้ดีกว่ามนุษย์จัดเป็นอันมาก การศึกษาที่มนุษย์จัดก็มุ่งจะให้ ทุกคนได้เรียนเพียงพอควรแก่อัคภาพ แต่ก็ไหนได้ คนฉลาดไม่ได้เรียนถึงมหาวิทยาลัยมีถมไป เพราะไม่มีเงินจะเรียนให้คิดอดมัธยม และคุณเล่าเรียนก็ไม่ทำมาได้ตัว ด้วยมีจำนวนจำกัด ที่ตรงกันข้ามคน โง่เรียนได้จนคิดอดมหาวิทยาลัยก็มีน้อย เพราะเรามีเงินเสีย หรือได้รับเกตุกุดจากคนอมเรียน จนแก่ไม่ต้องออกทำมหาหิน

ก็ไม่อด นอกจากนั้นคนมีนิสัยเปงดังจรรยา
โพธิ์ไม่เวียน เปน หมอความ และคนเรียน
จรรยาดีจรรยาดีมีนิสัยดีควรเปนเจ้ากรร
หรือเจ้ารั หรืออะไร ๆ ที่ไม่ ไรอาวามักก็มีก
ไป คงมีข่าวได้รันั้นที่ในถิ่นบ่ออยู่ ๆ เหน่า
ถ้วน แต่มนุษย์จัด การ ศึกษา ของ มนุษย์ ให้
เอ้าเรียน นิสัยดีภาพ ทั้งนั้น แต่ฝ่ายธรรม
ชาตินั้นพ่อถักคนว่าดีเหมาะทุกที่ ใครควร
ได้ก็ก็เป็นเจ้าคนนายคน ใครควรรับมันก็เป็น
อ้ายหัวระโมย และเจ้าคนเจ้ากรรเองไม่
ที่เดียว ส่วนตัวพ่อถักเองนั้น ธรรมชาติดีก
ให้เรียนเหมาะแก่ศัคภาพ คือประถมศึกษา
เรียนท่องตัวคนกับ ก ข นโม ที่ด้านก
วัดโคกค่างบ้าน มัธยมศึกษาเรียนศัคไม่เภา
ถ่านที่บ่าวอบบ้านจนได้ วิชราเดือมา พัวรัศ
หลังเดิมเดียวเขาตัวรอดได้หมด อุดมศึกษา
เรียนที่มหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ คือที่บ้าน
คุณพระผู้ ให้รับไม่ชายคากับจ้าวถัก คุณพระ
กับ คุณ นาย เปน อนุสาถัก ผู้ ปัก ครอบไม่ ให้
เที่ยวเตร โดย มีงานในบ้านให้ทำงานไม่ มีเวลา
ไม่เที่ยว และหนังสือพิมพ์ที่คุณพระรับหลาย
ฉบับเปนคำวาเรียน เม็ดเม็ดค่างนพ่อถัก
ฉลาดด้วย ประการทั้งปวง ดัง พ่อถัก ขอด้วย
ณะมีคั้น ว่ามีปริญญาธำเร้าวิชราชั้นพดเมือง

คั้น • ค้อมไม่ พ่อถัก จรทำอไรให้ แก่ ชาติ
บ้านเมือง ก็แล้วแต่สภาพกรรม ที่ได้เคย ทำมา
ซ้ำ พ่อถัก ขอด้วย คือไม่ อีก ว่า นักเรียน แห่ง
โรงเรียนธรรมชาติดีกเรียนธำเร้าได้ทำเกมมีน้อย
ที่ถักว่าแก้งน้อยไปกว่านั้นมาก ที่เลวกว่า
แก้งนแหวะเป้นพัน ทำให้แก้วทาดเดียวแหวะ
ดังธำเร้าบ้านโคกค่างด้วยกันเหลือเกิน ดัง
พ่อถักถักเป้นคนประหลาดคน • ที่เป้นคนร่าง
กิด ร่าง ดัง เกศ ถ้าแกได้ รับ การ ศึกษาใน
โรงเรียนที่มนุษย์ จัดให้คน เหมาะแก่ศัคภาพ
ของแกด้วยแล้ว แกควรจะเป็นเจ้าคนนาย
คนได้ทีเดียว คำนี้น้ำพเจ้าถักถำธำเร้า แต่
พ่อถักนึ่ง.

อีกถักถัก • พ่อถักขอรับว่า แกไม่ยั้น
ยั้นว่า วิชาให้ การ ศึกษาของ ธรรม ชาติกับของ
มนุษย์ไหน จะ ดี กว่า กัน แต่แก ยั้น ยั้นว่า
เทวดาไม่ ช่วยคนที่ไม่ช่วยตัวเอง เหตุฉนั้น
บ้าน เมือง ที่ ไม่รับ ให้ การ ศึกษา ให้ เค็ม ที่
ปล่อยให้ เปนงานของ ธรรม ชาติไป ฝ่ายเดียว
ก็เสมอ กับบ้านเมืองนั้นไม่ช่วยตัวเอง จะ
หวังให้เทวดาช่วยอย่างไร? คนที่ได้ วิชรา
ชั้นคั้น คือ ประถมที่ด้านกถวงพ่อ มัธยม
ที่เอ้าแห่งอค่างนำคัคไม่เภาถ่านในบ่าว อย่าง พ่อ
ถัก นำได้วิชราอุดมในกรุงเทพฯ ก็อาจเป้น

พดเมืองดีได้อย่างพ่อถัก แต่คนเป้นอันมาก
ทั้งนอกกรุงในกรุง ละเลยวิชรา ชั้นคั้นแหวะ
ชั้นกลางด้วย ส่วนคนคั้นก็ไม่ต้อง ก ข ที่ไม่
เวียน งานก็ไม่ทำ โครันั้นที่เรื่อง ๆ ก็เป้นพ่อ
ถำรวัย ที่ใด ๆ พ่อถักก็เป้นพ่อถักถักหรือพ่อ
มหาโจร โดยไม่ที่เดียว ยิ่งได้มา ผ่านมหา
วิทยาลัยของ ธรรม ชาติที่เริ่มมีดี แหวะขาย
แพ้วหลายออกไม่มางแล้ว ก็เต็มอนคั้นคั้น
ด้วยประโยค ๘ เดียวทีเดียว คน เช่น นั้นจะ
เป้นอะไร ๆ ได้ทุกอย่าง นอกจากพดเมืองดี
ซ้ำเจ้าเจ้าใจ พ่อถักได้ ถิ่นที่ว่า แกหมาย
ความว่าจะไร เพราะเคยสนทนากันมามาก
แล้ว จึงไม่ค้องซ้ำใช้กันนึ่ง เปนแต่คนนึ่ง
รมอยู่ในใจไม่ได้ว่า พ่อถักนึ่งแกเดียวแหวะ
พ่อไร เดียวแต่แกราวการศึกษารองมนุษย์
ได้ศึกษาจบบริบูรณ์แคในโรงเรียน ของ ธรรม
ชาติ มิฉนั้นแกควรจะเป็นเจ้าคนนายคนได้
ทีเดียว และคนนึ่งก็ค้อมไม่ได้ว่า คนฉลาด
ที่เกิดในบ่าวหรือในท้องแกธำเร้าหรือไฟ ถ้า
ได้ มี โธ กาด รับ การ ศึกษาโดย ควร แก่ ศัค
มีญาได้ทุกคน ให้เหมือนร่างเผือกในบ่าว
ที่ได้มารุ่นธำเร้าในกรุงเทพฯทุกชื่อ ก็ จะวิเศษ
หาบ้อยไม่.

พ่อถักแกหมายความว่า เด็ก พ่อแม่ไม่
เอาใจใส่ไม่เคืองเร้นใช้การงาน ปล่อยให้
เที่ยวเตรค้อย ถ้าไม่ได้เข้าโรงเรียน ไม่
ซ้ำก็เป็นคนชั่วก็เกวเร คกเข้าในชั่วของ
คนพาดเลยเป้นพาดไป หรือ คกเข้าในโรง
หมักถายเป้นหมักไป คือเอาถนนหรือบ้าน
ช่องเป้นจอ แล้วคักก็เล่นบทที่ได้เห็นในจอ
หมักทุกประการ ถ้าคกเข้าไม่ในโรงผู้หญิง
โรงมอญก็กอนโดมค่างน ถ้าใครพอดอ่าน
หนังสือออกได้ โธ กาดถึงหนังสือพิมพ์ ที่แก
นับเป้นวิชราชั้นอุดมศึกษา บ้านเมืองเร้าก็จะ
ได้เจอรุ่นธำเร้าเพื่อเจ้าที่ฉลาดความรู้ ธำเร้าพิศ
แค่: พุดทั้งไม่รู ได้ธำเร้าพิศเหมือนกัน คำ
แปลของซ้ำพเจ้านึ่งยังอ่อนกว่าความหมายของ
พ่อถักอีกมาก.

ซ้ำพเจ้ารัศคยแกว่า รอโธษเถระ มี
พ่อถักเลี้ยงมีตาพ่อถักมาได้ก็คเดียว เตะมีตา
พ่อถักไม่เลวเหมือนกัน คนโบราณเหล่านั้น
ไม่ไรพ่อถำรวัยเป้นแน่ คนพาดคนระโมยก็
ได้เคยมีมาคั้งแต่ธำเร้า โธ กาด เจอรุ่นธำเร้าที่เท่า
นั้นแหวะ ก็เป้นเอริช ฟังเกิดใหม่ พ่อถักแก
หัวเราะเยาะ ที่ จะ นึ่ง ว่า ซ้ำพเจ้าไม่ได้อ่าน
หนังสือพิมพ์ค้อ ความรู้ คั้งแคบนัก แกจึง
อธิบายว่า เศรษฐิกของบ้านเมืองเร้าครั้ง

ของเพื่อนบ้าน เช่น พม่า อินเดีย และฟิลิปปินส์ ดังนั้น เขาตั้งตนว่าดีกว่าของเรา เขามั่นหาวิชาอยู่ ให้มีปัญญาแล้ว ของเรา ยังแค่เรามีการเกณฑ์ให้ศึกษาแล้ว ของเรา ยังตั้งมั่นถึงแม้บ้านทุ่นลงน้อย เราได้ผิดไป คณะทางกับเขา ไม่แพ้เขา.

ทรงนพอดักดอดขึ้นมาทันทีว่า เราคิดอย่างนั้นแล้วเรื่องเรี่ย ผลของประเทศทั้งนี้ของนั้น เหมอย่างไร เราอย่าเอาอย่างเขาเลย พอดักดอถามหาความว่า ไม่ได้คิดอย่างศึกษาของ ชาติ ไปคิดอย่างศึกษาของบางพวกที่พอใจ เรี่ย คือไม่มีเกณฑ์ให้ศึกษาหัวหน้า มีโรงเรียนประถม นมัธยม อุดม อย่างดีตั้งได้ครบถ้วน สำหรับให้คนเด็กเรียนตามรอบใจ ใครไฉ่ก็ไฉ่ ใครฉลาด ก็เบื่องมีราษฎรได้เม่น คติศึกษาแผนโบราณ ไม่ถือ ภาสิด ของ กอัมราวณัง ซึ่งว่า อย่างสร้าง ยักษ์ สร้าง เทวดาอีกเคย จงพยายามยกคนทั้งชาติให้ ดั่งขึ้นเกิด ซึ่งเป่น คติศึกษาสมัยใหม่ คือ ศึกษาของ ชาติ National Education พอดักดำรับว่าอย่าเอาอย่างเขาเลย จันและ

เรี่ยเขาไปแะอย่างไร เราไม่ต้องการไป อย่างนั้น จริง ของ พอดัก พม่า อินเดีย และฟิลิปปินส์ไม่ทำความลำบากให้แก่อังกฤษ และสหภาพรัฐอเมริกาไม่ไร่เด่น การศึกษา สร้าง ผู้ วิเศษ ๆ ๆ คนใจ เป่น จำนวน มาก อย่างนายโคบาลตันผู้โครองเราทำอุปสรรค ให้แก่รัฐบาล ๆ หมายดีจะให้ยึดธรรมาศ แต่ให้ค้อยนักคิดไปทีละน้อย ๆ คนทำเองได้ จะได้ปด้อยบงเขียนให้ทั้งหมด ด้วย ฆด้อยที่ เดียวกอดอีกหกละเม่น เพราะวิธีปกครองอย่าง ใหม่ ที่ เป่น ท่านอง พระราชสมคัย ไม่ใช่วิธี ราชธัมปกครองโคกระบือ แต่ผู้ วิเศษนั้น ๆ ต้องการบงเขียนทั้งหมดทันที อุปสรรคของ เขาก็ปรากฏเป่นอุปสรรค เพราะ ผู้โคเขา หนุนหลังเป่นกำลังแก่เขามาก คิงพวกสงวราช ใอินเดีย แต่ถ้าเราสมหมายแล้วเราจะทำ อย่างไร? พอดักสาบาตว่า ราชธัมทำแก่ โคกระบือในปกครองอย่างไร ผู้ วิเศษเหล่า นั้นเขาก็ทำแก่คนใจ ของเรา อย่างนั้น แหดระ มี นำเอา รัฐบาล อังกฤษ และ สหภาพรัฐ อเมริกา ยังยอนตามผู้ วิเศษในอินเดียน พม่า และฟิลิปปินส์ไม่ได้ แะ ยังกำลัง รัดคั้น

อย่างรุนแรงอยู่ทุกวันนี้ ถ้าหากให้รัฐบาล อังกฤษเริ่มจัดการศึกษา ของอินเดียน และพม่า ใหม่ หรือให้ส่งไปอเมริกา มีโอกาส ที่ค้น จักการ ศึกษา ของ ฟิลิปปินส์ แต่ ก ร ี่ ไปใหม่ เราคงไม่จัดแผนเก่าดังมีตมาแล้ว เราคงใช้แบบใหม่อย่างศึกษาของชาติ อิน เราจักตั้งเราอยู่บ้าง.

พอดักหันมาถามเจ้าว่า การศึกษา ของเราเป่นศึกษาของชาติ งามหนักมีดอะบาย บูเรได้แล้ว แต่เราจะคิดได้เร็วทันต้องการ หรือ? การเกณฑ์ ศึกษา ก็ยังมี อีกมากนัก ที่ จะ ต้อง เกณฑ์ เช่น กรุงเทพ ๆ เป่น ต้น โรงเรียน รัฐบาล ใน หัว เมือง เมื่อไร จะ มี ทุก อำเภอ? ครูทั้งหมดมีอะไรจะอ่อนเป่นครูได้ ผู้กัหัดมีประกาศนียบัตรสำหรับครูแล้ว? เรา

จะอุ้มใจได้ทีไรว่าเราพันธุ์ไม่มีเยื่อของกรรม ชาติแล้ว? เจ้าเจ้าตอบว่า ไม่ใช่ซะ.

อ้อ! ยังเรื่องที่ทำนบรรมนาริการต้องการ พอดัก แดบตอบว่า มีกบไม่ ที่เป่น เรื่องจันตงใน หนังสือพิมพ์ ถ้าจะเอาเรื่องใด ๆ ก็มันไม่ เป่นนศการันค่าง ๆ จึงของแก คิงเจ้าพเจ้า ก็หมด ปัญญาหา เรื่องให้ท่านใน ได้อยู่ นั้นเอง ไปรตคือเอาจดหมายฉบับนี้ ฆดคเปดองภาระ ที่เจ้าเจ้ารับท่านไว้บงด้วย จะเป่นบุญคุณ แก่เจ้าเจ้ามาก.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ค.พ.

